Ar pascha wisuschehkliga augsta Keisara wehleschanu.

Maksa ar peesuhtischanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bes Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Maksa bes peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots sestdeenâm no plkst. 8 sahkot.

Maksa par sludinaschanu: par weenas slejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, maksa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates grahmatu- un bilschu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Peters basnizas.

37. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 44. Sestdeen, 31. oktobrî. 1892.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un **sludinajumus** nobot **Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ pee Petera basnizas.** Bes tam Mahjas Weesi war wehl pastellet bes daudz peenemschanas weetâm Peterburgas un Jelgawas Ahrrigâ, wehl zitâs pilsehtâs, kâ: **Jehsis:** B. Peterson un Grahwel kgu pahrdotawâs; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawâs; **Walmeerâ:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawâ; **Rujenê:** J. Alksne kga grahm. pahrdotawâ; **Laudonâ:** pee grahm. sehjeja Karl Gruhsin kga; **Jaunjelgawâ:** A. Schwabe kga grahm. pahrdotawâ; **Jelgawâ:** Besthorn kga grahm. pahrdotawâ, Pils eelâ; H. Allunan un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; **Baukâ:** Beckmann kga grahm. pahrdotawâ; **Kuldigâ:** Besthorn kga grahm. pahrdotawâ; **Talsôs:** H. Tow kga grahm. pahrdotawâ un bibliotekâ. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skribweeem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstelleschanas laipni peenemt.

Melns sirgs,

baltu laukuminu peerê, wideja auguma un jauns, sejugts nekrahsotôs dselssaku wahgôs (kahpslim weena puse noluhsuse), no diweem nepasihstameem zilwekeem **atstâts pee Kastranes pagasta wezaka 21. sept. sch. g.,** un turpat sanemams, wajadsigâs leezibas usrahdot, lihds 1. dezembrim sch. g. Zitadi sirgu pahrdos wairaksolischanâ.

1 Kastranes pagasta walde.

Skolotaju kalendars.

Kamêr zitas tautas war lepotees ar wairakeem paidagogiskeem laikraksteem, kas noder skolotajeem netik ween preeksch domu ismainas, jaunako laiku panahkumu pasinoschanas paidagogijas laukâ, bet tamlidz ari winu zeeschai intereschu aisstahweschanai, tikmêr mums, latweeschu tautas skolotajeem, schahdu laikrakstu truhkums sajuhtams augstakâ mehrâ. Gan weens otrs no tagad pastahwoscheem latw. laikrakstteem aisker ari skolas jautajumus, tomêr apmeerinati mehs zaur to newaram kluht, jau ari tadêl ween ne, ka tagadejee laikraksti kalpo wispahribai, wisâm kauschu schkiram.

Lai nu schinî sinâ Latwijas tautskolotajeem kautkahdi islidsetu, lai buhtu wineem saws organs, kurâ wini war sawu balsi pazelt, un kas kalpotu winu atbalstam un noluhkeem, esmu apnehmees isdot ik gadus Baltijas skolotaju organu kalendara weidâ, sem nosaukuma: „Baltijas skolotaju kalendars". Tadêl greeschos pee wiseem latweeschu skolotajeem ar luhgumu, nahkt manim talkâ un weenprahtigeem spehkeem luhkot sawu stahwokli labot. Kas weenam un desmiteem naw eespehjams, to wisi kopâ panâk gluschi weegli. Sawu pabalstu skolotaju kungi man sueegtu, eesuhtot:

1) paidagogiskus nowehrojumus, panahkumus un atradumus sawâ darba laukâ;

2) preekschlikumus, tikpat labi sihmejoschos uz skolotaja eekschejo, kâ ari ahrejo un materialo dsihwi;

3) tehlojumus un usrahdijumus par daschadeem truhkumeem skolu weiksmes un skolotaja stahwokla sinâ;

4) daschadus padomus, neisnemot ari tahdus, kas sihmetos uz scha nodomatâ darba weizinaschanu;

5) eesuhtot katrs skolotajs un paligs sawu adresi, kura tad tiktu nodrukata. Kluhdas, kas zeltos zaur skolotaju weetu mainam, tiktu katru gadu islabotas.

Sewischki patihkami buhtu, ja skolotaju kgi lihdz ar to peeminetu sawas algas leelumu un tahdâ wihsê pakalpotu paschi sewim pee jaunu weetu usnemschanas, ko pagasti ne labprât mehdz darit. Adreses turpretim skolotajeem buhtu kâ patihkams satiksmes lidseklis. Zik daschkârt ne-esmu wehlejees ar weenu otru no bijuscheem skolas beedreem waj pasihstameem ismainit kahdus sweizinajumus, sinat ko nebût par winu klahschanos — deemschêl nesini, kurâ juhras malâ wehjsch winu laiwinu aisdsinis.

Ar sirsnigu sweizinaschanu wiseem amata brahleem

J. Purapuke,
skolotajs Skribwerê.

Adr.: чр. ст. Ремерсгофъ, Лифл. губ.

Mahju lopu kopschana pirmâ dsihwibas laikâ.

Pehz prof. Kotelnikova — Jostiņu Jaņa.

I.

Mahtes peens ir pirmâ bariba jaunam dsihwneekam. Pirmo mahtes peenu, tâ saukto jauno peenu, nekad newajaga atnemt no jaunpeedsimuscha dsihwneeka, jo schim peenam ir no dabas nolemts usdewums, jaunâ dsihwneeka eekschas istihrit no tur atrodamâm sarezejuschâm pirmatnes baribas atleekam, tâ saukta mahtes swika. Kimiski nemot, jauns peens satur it bagatigi sausneju weelas, starp tahm ihpaschi albuminu (olas baltuma w.), taukus un sahlus, masakâ mehrâ kaseïnu un zukuru. Pirmâs nedelas laikâ schis peens pahreet normalâ sastahwâ. Pirmâ sastahwâ jauns peens kairina dsihwneeka eekschas, zaur ko tad ari noteek istihrischana. Daschreis noteek ari, kaut gan jauns peens teek dots, ka jaunais dsihwneeks pasaudê ehstgribu, saraujas un weenmêr grosas, kâ redsams, dehl wehdera sahpem, kas zehluschâs zaur eekschu neistihrischanos. Schahdâ gadijumâ dara labi, eedot seepju uhdens klistiri. Ihpaschi gruhtôs gadijumôs war eedot linsehklu waj rizinus ellu.

Kâ jau teikts, pirmâ un labakâ bariba preeksch jauna dsihwneeka — ir peens. Teleem jadod katru deen, zaurmehrâ nemot 1/7 meesas swara peena wairums; tikai preeksch bulischeem, kurus grib waislai audsinat, waj ari nobarot, war peena wairumu paleelinat no 1/6 lihdz 1/5 no meesas swara. Tagad atleek jautajums, waj labak ir telus sihdit, waj teem dot isslaukta peena noliktu wairumu. No higienas stahwokla skatot, buhtu labak sihdischana, pee tam telsch dabù weenmehrigas temperaturas peenu un ari bes pahrmainas weenmehriga sastahwa baribu. Bet no saimneezibas puses skatot, dsirdischanai ir jadod preekschroka. Dsirdot taupa peenu, jo telsch nekad newar isdsert to peena wairumu, kuru dod wideji peeniga gows. Sihdot pa dalai peens paleek tesmenî, bet schahds atlikums aptura peena dseedseru darboschanos un zaur to teek maitats gows peenigums. Gan schai leetai zaur to ispalidz, ka pehz sihdischanas isslauz, bet tas mas kad palidz, jo gows aistur atlikumu. Wehl nelabaki dara, gowi preeksch sihdischanas pa dalai isslauzot, jo tad newar sinat, zik wehl peena atlika. Dsirdischanai par labu nahk ari tas apstaklis, ka tad war skaidri noteikt wajadsigo peena wairumu un tâ weenmehrigi telu barot. Pee labi pahrluhkotas dsirdischanas teli aug weenmêr ahtrak un kahrtigak nekâ tos sihdot.

Pee dsirdischanas metodes, telu tuhlit pehz dsimschanas atnem no mahtes nost, tikai tai nolaisit dodot un eeleek ihpaschâ aisgaldâ, kur tas war swabadi straidit. Te telam jadod eesahkumâ 5 reises, pehz tam 4 un 3 reises swaigs, wina pascha mahtes peens. Otru nedeku sahkot, war peeleet pee mahtes peena ari zitu gowu peenu. Bet pirmâ nedekâ telam wisadâ sinâ jadabù mahtes peens. Pee dsirdischanas jaeewehro wisleelakâ kahrtiba un dsirdischanas trauki jatur wisleelakâ tihribâ. Wajag skatitees, lai telsch par daudz kahrigi nedsertu; scho war nowêrst, dsirdot laiku pa laikam trauku atnemot, waj ari tela galwu nost atstumjot. Kad scho ne-eewehro un pee tam wehl dod jau atsaluschu peenu, jeb ari ne wisai swaigu, tad tuhdal telsch dabù kunga un eekschu kataru, pee kam peeweenojas zaureeschana un zitas slimibas. Daschâ labâ saimneezibâ tikai tamdêl ween jaatmet dsirdischanas metode, ka lopu kopeji naw pee kahrtibas eeradinati. Telus eeradinat pee dserschanas ir wisai weegli, — wairak gadijumôs wajag tikai luhpas pee peena peespeest un telsch sahk dsert. Ja tad wehl telsch nedser, tad no peena eebâsch telam mutê pirkstu; telsch sahk pirkstu sihst un pehz tam ari dsert.

Pee sihdischanas metodes dara labi, kad jaunpeedsimuschu telu, kad tas tik ko no mahtes aplaisits, ari noleek ihpaschâ weetâ un tikai dehl sihdischanas to atkal pee mahtes peewed. Ari sihdit wajag, eesahkumâ par deenu 5 reises un pehz tam ikdeenas 4 un 3 reises. Pehz sihdischanas tak weenmêr gows jaisslauz galigi, lai wehlak peens nemasinatos. Kâ daschi dara, likdami telu gows tuwumâ peeseet, lai tas pehz eespehjas dabutu sihst, ir labi tikai pee pirmeem teleem un pee tahdeem, kuri preeksch audsinaschanas par daudz wahji. Wehl sliktak ir, kad kauj telam pa lopu kuhti swabadi kustetees, jo tad telsch war ahtri dabut siteenus no zitâm gowim un netik ween sewim, bet ari mahtei par nelabumu sihsch pee zitâm gowim.

Ar peenu ween preeksch audsinaschanas nolemti teli jabaro lihdz 3 waj 4 nedelam. Pilnigi nostât dot swaigu peenu war ap 6—8 nedelam. Pa scho ailaiku jau telsch jaeeradina ar zitadu baribu, kâ par peem. ausam un seenu. Loti usmanigam jabût peenu atraujot. Schai laikâ slikti rihkojotees war notikt augschanas aistureschana. Tamdêl pamasitinam japahreet no peena baribas uz zitâm baribas schkiram. Eesahkumâ peena weetu war eenemt tik tahda bariba, kura wairak waj masak lidsinajas peena sastahwam. Sihdami teli atradinajot japeelaisch pee mahtes sihst, papreeksch 2, pehz tam weenu reisi deenâ. Pehz pilnigas atschkirschanas telsch kahdu nedelu jabaro ar siltu peenu. Tad tiklab sihdameem, kâ ari dsirdameem teleem swaiga peena weetâ jadod nokreimots peens, kas tahdâ sinâ noteek, ka ik pa pahris deenam swaigu peenu pa stopam atnem un ta weetâ dod nokreimotu peenu. Lai zaureeschanu atsargatu un nokreimota peena truhkstoschas tauku dalas netiktu atrautas, dara labi, kad peenam peejauz masumu linsehklu miltu waj ari issijatu ausu miltu. Pehz tam nokreimota peena weetâ war dot peena suhkalas, kuru weetu war pehz tam atkal eenemt dsehreens no sirnu waj ausu milteem, waj ari no ellas rauscheem, waj klijam. Jo ilgak war dot peena saimneezibas atkritumus, jo labak un ja eespehjams, nekad schos ahtraki, kâ 10 nedelu wezumâ naw jaatrauj. Jau pirmâs nedelâs telam jadod pa drusziņam it laba seena, kuru tas rotaladamees eeradinajas ehst.

Daschadi raksti.

Swehtki Wittenbergâ.

Kâ jau pagahjuschâ numurâ bija norahdits, tad 19. oktobrî pagahja 375 gadi, kamêr Martinsch Luters peesita pee Wittenbergas pils basnizas durwim sawus 95 teikumus, lai glahbtu nabagos lautinus no besdeewigas grehku peedoschanas sihmischu pirkschanas.

Zaur sawâm dedsigâm runam un zaur scho 95 teikumu peesischanu, kâ sinams, iszehlâs gruhtais tizibas atjaunoschanas zihninsch.

Schai deenai par peeminu tapa 19. oklobri eeswehtita schi pate no jauna pahrbuhwetâ basniza. Masâ, zitadi klusâ Wittenberga bij jo krahschni ispuschkota, lai waretu schai laukâ goda deenâ zeenigi sanemt no wisâm pusem eeraduschos weesus, starp kureem buhtu wispirms minams pats wahzu un ziti luter-tizigee waldneeki, no kureem tikai masa daka bij suhtijuschi weetneekus. Wisas eelas mudschet mudscheja no sweschajo pulkeem, kuri wehlejâs redset wehl no Lutera laikeem usturejoschâs basnizas un mahjas.

Mahja, kurâ Luters dsihwoja, kâ ari Melanchtona, Lukasa Kranacha un Bugenhagena mahjas, wezâ pilsbasniza, bet it ihpaschi jaunâ pahrbuhwetâ basniza, bij wiswairak apmekletâs weetas. Pahrbuhwetai basnizai no ahrpuses gan nawa nekahda sewischki leela forma skaistuma, bet totees wina ir no eekschas daudz gresnaka. Augstais tornis, kas agraki peedereja Wittenbergas pilij, ir peeweenots basnizai un eewehrojami paaugstinats, kâ ta tagad ir ap 286 pehdu augsts. Tornis ir 162 pehdas augsti buhwets is smilschu akmineem un sche atrodas mosaiku*) usrakstis: „Deews Kungs ir muhsu stipra pils" un pahr scho pazelas no smischakmeneem taisitâ galerija, kura beidsas ar gotu stila ispuschkojumeem. Pahr scho galerija atrodas ar waru segta welwe, wirs kuras wehl zelas piramide ar seltitu krustu un ar to beidsas arkitektoniskais isstrahdajums. Basnizas tiklab ahrejâ, kâ ari eekschejâ pahrbuhwe, kaut gan pehz eespehjas bijuschâs weelas taupitas, un peesleenas bijuscham stilam, naw nebût wehrdsisks pakaltaisijums peem. zaur ugunsgrehku un nojaukschanu ispostitâm eetaisem, bet ir sapratigs un peemehrigs mahkslas darbs. Buhwes darbus wadija slepenais buhwju wirspadomneeks profesors Adlers un walsts namdaris Grots.

Tihkla welwe un wisi stabi, ehrgelu koris un trepju mahja ir no jauna is smilsch-akmineem zelti. Logi puschkoti stiklu krahsojumeem. Uz seemelu un deenwidus pusi atrodoscheem logeem ir krahsoti to pilsehtu wapeni, kuras wispirms tizibas atjaunoschanu peenehmuschas. Wakara pusê aiz altara ir weenâ logâ krahsota Kristus peedsimschana un austruma gudro goda parahdijums. Widus logâ redz sihmetu Kristus krustâ sischanu un uz labâ pusê atrodoschâ sahnu loga Swehta Gara isleeschana un augschamzelschanâs. Aiz altara esoschâ logâ redz sihmetu no engeleem turetu tafeli ar swarigo atgadijumu usraksteem. Tad wehl starp daudz zitâm skaistâm un daitâm leetam buhtu peeminama wehlakâ laikâ gotu stilâ isstrahdatâ kanzele, kura ir koka tehlotaju mahkslas darbs. Tad wehl basnizâ atrodas daudz eewehrojamu tizibas atjaunoschanas darbineeku tehli u. t. t.

Basnizas pahrbuhwe maksajuse 900,000 marku (apm. 450,000 rbl). Zelsch no bahnuscha lihdz pilsehtai bij pinumeem rotats. Pee bijuscheem Schagatu wahrteem, tuwumâ tai weetai, kur Luters sadedsinaja pahwesta lahstu grahmatu, kuru weetu apsihmê wezs osols, bij uszelti gresni goda wahrti. Keisars tiklab kâ ari keisareene tapa godam sanemti.

No bagatigi puschkotâ tirgus laukuma, kur notika keisara apsweikums, un kur jau keisareene bij eepreeksch nobraukuse un pagodinajuse Lutera un Melanchtona kapus, nolikdama uz teem wainagus, gahjeens sahka kustetees uz basnizu, wiseem swaneem swanot.

Tiklidz gahjeens tuwojâs basnizai, tad ari atskaneja no torna spehzigu ragu skanâs Lutera koralis: „Deews Kungs ir muhsu stipra pils". Tautas apgaismoschanas ministris Dr. Bosse luhdsa keisaru, sanemt no profesora Adlera rokam basnizas atslehgu, kuru tas uz samta spilwena pasneedsa. Keisars sanehma atslehgu un nodewa to basnizas wirspadomneekam Dr. Bakhausenam un schis atkal superintendentam Kwandtam, kas uz keisara pawehli atslehdsa basnizas durwis.

Swaneem skanot generalsuperintendents Dr. Schultze, zelôs nometees, isdarija eeswehtischanas aktu, gluschi tapat, kâ Luters sawâ laikâ Torgawas basnizu, kam ari sekoja wisi ziti, bes isnehmuma. Eeswehtischanas akta runai bij iswehlets Pawila grahmatas 3. nodalas 24. pantinsch, rakstits Romeescheem. Pa eeswehtischanas luhgschanas laiku dseedaja Berlines domes koris itin kluju Bortniansku himnu „Tu Israela sargs". Pehz luhgschanas nodseedaja „Teizeet to Kungu". Pehz liturgijas beigam galma mahzitajs Fieregge teiza swehtku sprediki par 2. Mosus grahmatas 3. nodalas 4. un 5. pantinu. Preeksch un pehz spredika nodseedaja kahdus pantinus is slawenâs Lutera dseesmas „Deews Kungs ir muhsu stipra pils".

Ar luhgschanu un swehtischanu beidsâs swehtku deewkalposchana. Keisars lihdz ar keisareeni un ziteem augsteem weeseem dewâs uz Lutera mahju, kur notikusscho ussihmeja sewischkâ apleezibas rakstâ, ko wisi klahtesoschee parakstija. Pehz tam sahkâs wehsturiskais swehtku gahjeens, kurâ tapa diwdesmit grupâs tehlotas wisas agrakajâs schkiras no wineem laikeem lihdz ar peederigeem wehsturiski pareiseem apgehrbeem u. t. t., pahrejot uz tagatni. Gahjeena beigâs bij peeweenoti pee basnizas strahdajoschee amatneeki un Witenbergas beedribas weetneeki u. t. t.

Pehz tam Lutera mahjâ notureja asaidu, kur keisars garakâ runâ starp zitu norahdija, ka lai jaunpahrbuhwetâ basniza noderetu atminai tiklab uz agrakeem laikeem, kâ ari uz nahkotni un lai stiprinatu katru wina tizibâ. Tizibâ atrodotees meera saites, kuras nezeeschot schkirschanos. Pehz tam winsch usdsehra laimes is ta pascha bikera, kuru Witenberga dahwaja Martinam Luteram wina kahsu deenâ 1525. g.

Pehz maltites keisars bij klaht pee Herriga Lutera swehtku spehles usweduma un pehz tam aisbrauza. Drihz ween ari wisi ziti weesi aisbrauza un atstahja Witenbergu lihdz ar winas peeminekli no Lutera tizibas atjaunoschanas laikeem. S.

*) No smalkeem spihdoscheem akmentineem pagatawots usraksts.

Tautas medizina.

Zesvaines apkahrtnê usrakstijis Srs.

Pateizotees „Mahjas Weesa" redakzijai, kura usnehmusês tik ruhpigi peekopt scho arodu „tautas medizina", paskubinadama zensigos tautas gara mantu krahjejus, neka nelaist pasuschanâ, kas ween tik sihmejas uz tautas gara mantam — ari es, zik spehdams un waredams, esmu sakrahjis pa Zesvaines draudsi apakschâ minetâs sahles un pamahzibas par daschadâm slimibam. Ar ziteem Widsemes nowadeem saskanoschas sahles un pamahzibas, kuras jau nodrukatas „Mahjas Weesi", atstahschu nepeeminetas.

No eekschsemes.

a) Waldibas leetas.

Rigas-Walmeeras aprinka meerteesneschu sapulzes presidents sino „W. G. A.", ka teesa pahrkrawajas uf jaunzelto namu, un ka nowembri ik nedelas notiks weena sehde, katru otrdeenu, Rigas apgabalteesas namâ. Ar 1. dezembri sehdes eesahksees jaunuszeltâ meerteesneschu sapulzes namâ, blakus Rigas apgabalteesas namam.

Par teesas pristawu amata ispilditaju pee Jelgawas Apgabalteesas, kâ „K. G. A." sino, eezelts Minskas gubernas muischneeks Wladimirs Bechli.

Par Jelgawas zensora weetneeku, eekschsemes raksteem, kâ „W. W." sino, eezelts eekschleetu ministrijai peeskaititais un preses wirswaldei peekomandetais titularràts Trubatschows.

Peterburga. Pehz isnahkuscha likuma ahrsti un weterinari atswabinajami no obligatoriskâ deenasta, kas teem buhtu janodeen par baudito isglihtibu.

Peterburga. Wisaugstakais ukass jau iffludinats par Grusijas eksarcha „Palladija" eezelschanu par Sw. Peterburgas un Ladogas metropolitu. Samaras biskaps eezelts par Grusijas eksarchu.

Schoseju un uhdens satiksmu departamenta direktors Fadejews eezelts par senatoru un senators Koni par senata kriminal-kasazijas departamenta wirsprokurora amata pahrwaldneeku. Walsts rentejas departamenta wizedirektors Iraklionows eezelts par finanzministra padomes lozekli.

Alus un spitschku akzises nodokli (isnemot Sweedru spitschkas), kâ „Rig. Tgbl." sino, no nahkoscha jaungada tapschot paaugstinati par 50 proz.

Par labibas tirdsneezibu. Dehl labibas tirdsneezibas nokahrtoschanas nodomats konsuleem un wizekonsuleem usdot usraudsibu par is Kreewijas uf ahrsemes tirgeem peewestu labibu, kâ ari isskaidroschanu par wiseem jautajumeem, waj pahrpratumeem, kas pee tam waretu iszeltees. Wineem nahkas eepasihstinatees ar labibas tirdsneezibu winu amata darischanu aplokâ, sewischki ar labibas tirdsneezibas nosazijumeem ar Kreewiju, kâ ari eesuhtit sihkas sinas par wisâm labibas tirdsneezibas nodalam, kuras tad taps issinotas atklahtibai sewischkâ isdewumâ. (Graschd.)

Kara klausibas ispildischanas sinâ, kâ „Rusk. Wed." sino, walstspadomei eesneegts preekschlikums, kurâ esot schahdi lidsschinejo karaklausibas likumu pahrgrosijumi: 1) Eesaukschanas wezums par 3 mehneschem paaugstinajams, tâ la karaklausibu ispildit tem jauneem laudim jaeet, kuri lihdz 1. oktobrim pabeiguschi 21. muhscha gadu. Schim wezuma paaugstinajumam, ja eespehjams, jau 1893. g. eesaukschanai noteekot, janâk spehkâ. 2) Eesauzamo skaits gubernâs un apgabalôs naw jaisdala pehz wisu jauneklu skaita, kuri karaklausibas wezumâ, bet tikai pehz tam, kad tos atskaita, kureem I. schkiras atweeglinajumi. 3) Eesaukschanas (peelaischot weeteju apstakku eewehroschanu) katrâ gadâ jaisdara no 1. okt. lihdz 15. nowembrim, bet ne kahdâ sinâ wehlaki kâ lihdz 1. dezembrim. 4) Karaklausibâ peenemtee jaunekli jau nowembra otrajâ pusê (bet ne, kâ lihdz schim, lihdz 1. janwarim) jaaissuhta pee teem karaspehka pulkeem, kureem tee peedaliti, un tadêl pehz eesaukschanas winu atwalinajuma laiks paihsinajams. 5) Eesauzamo jauneklu apskatischana no ahrsiu puses winu deriguma sinâ jaisdara stingraki un karaklausibas komissijam schajâ sinâ uf ahrstu un ofizeeru domam jaleek swars. 6) I. schkiras atweeglinajums familiju buhschanu dehl tikai tahdam personam dodams, kuras pateesi ir sawu familiju weenigee pabalsti un pahrtikas gahdneeki.

Kredits preeksch laukſaimneezibas rihku eepirkschanas. Awise „Pet. Wed." dsirdejuse, ka walsts padome apstiprinajuse preekschlikumu, ko isstrahdajuse sewischkâ komisija, kas bijuse eezelta dehl jautajuma apspreeschanas par atwehlamo kreditu preeksch eepirkschanas tahdu laukſaimneezibas rihku un maschinu, kas isgatawotas Kreewu fabrikâs un is Kreewu materiala. Bet tapis atrasts par wajadsigu, eewest loti stipru usraudsibu par tahdam maschinam, uf kuram isdoti kahdi aisdewumi. Aisdewumi taps doti ar ko eepirkt tikai tahdas maschinas, kuras no sewischkas waldibas komisijas taps atsihtas par labâm.

Par swehtdeenu swehtischanu. Awise „Now. Wr." dsirdejuse, ka jautajeens par swehtdeenas swehtischanu apteekâs deenastâ stahwoscheem farmazeiteem, kureem uslikts gruhtais atbildibas pilnais usdewums, ik deenas, pat ari swehtku deenâs, strahdat no pulksten 8 no rihta lihdz 11 wakarâ, tuwojas sawam galam. Schi lapa dsirdejuse, ka apteekneeku paligu un prowisoru darbs tapschot eekahrtots tahdejadi, ka swehtku deenâs apteekâs palikschot tikai diwi dischuras turetaji.

b) Original-sinojumi.

No Zeswaines. Pirmdeen, 19. okt., Zeswaines basnizâ tika notureti bihbelu swehtki. Tâ ka deena bij loti silta, tad lauschu bij sanahzis leeliskam, neskatotees uf to, ka semkopjeem wehl pulks darbu ar semes arschanu, linu nemschanu un kartupelu rakschanu. Laudonas, Lasdonas un Leeseres draudschu mahzitaji, kuri ari bija eeraduschees uf swehtkeem, Zeswaineeschus schoreis apweltija daitâm, kodoligâm runam, kuras ilgi paliks peeminâ klausitajeem. Tad Zeswaines mahzitajs Auninsch sinoja, zik schai gadâ eenemts dahwanu labdarigeem noluhkeem ar wina un basnizas pehrminderu zensigu rihkoschanos. Preeksch kurlmehmeem eenahzis ap 140 rbl., truhkumzeetejeem ap 330 rbl. u. t. t. — par wisu ap 883 rbl. Draudse dabuja pateizibas par tahdu dewigumu. Bes tam tika nodseedatas kahdas wairakbalsigas dseesmas no Kraukla dseedataju kora. Tikai noschehlojami, ka publika, it kâ nizinadama mahksligus preekschnesumus, isturejâs it trokschnaini, tâ ka pee wislabakâs gribas newareja dseesmu gahjeenam bes pahrtraukuma sekot un tâ baudit juhtu dailu sakustinajumu; zaur publikas drusmeschanos eekschâ un ahrâ daudsreis bij dsirdama un labi saprotama tikai weena balss sopranâ no wiseem dseedatajeem. Trokschnainas usweschanâs dehl basnizâ Zeswaineeschi gan pelna pulks pahrmetumu. Nesaprotu, kahdas wajadsibas gan ir pa deewwahrdu laiku reisas 5—7 no basnizas laukâ eet, kâ to eewehroju pee dascheem senkeem! Slimiba latschu ta naw, laikam mode! Noskatijos wehl weenâ „puischeli", kursch sawai laudawinai zaur skalu kahseschanu sinamu darija, ka ari winsch atrodas basnizâ un kad schi ar sawâm „debeschkigâm" aztinam bij usmeklejuse sawu „bruneneeku", tas wairs nekahseja. Waj tapat nedara ari ziti lihgawaini basnizâ? Es zitadi newaru istulkot tik skalas kahseschanas wasaras laikâ. U.

No Zeswaineescheem. 13. okt. nodega Leinu saimneekam K—m rija. 17. okt. wakarâ tam pascham K—m nodega wisas mahjas. Lihdz ar to sadega 3 sirgi, 7 gowis un sihkee lopi; gowis nenahkuschas ahrâ no degoschâs kuhts un pee sirgeem newareja klaht peetikt, tamdêl, ka stalla durwis bijuschas aiszeetinatas ar steenu un atslehga bijuse isputejuse. Runâ, ka saimneeks K. no sawâm mantam isglahbis tikai — weenu klaipu maises. Turpat otram saimneekam nodega rija ar wiseem peeleeweneem, kurâs usglabajusês wisa lopu bariba. Tanî wakarâ wehjsch bija tik leels, ka salmu „wistinas" ar uguni wairak werstu tahlu skrehjuschas. 19. okt. naktî atkal breesmigais elements aprija Speeku mahjas; lopi gan isglahbti, bet bariba laikam wisa sadeguse. No ka uguns zelas, neweenam naw sinams. Srs.

No Grasencescheem. 11. oktobri Z. krodseneeks sarikojis sawâ apkahrtnê „wilka" medibas, jo kahds saimneeks deenu preeksch tam egleenê wilku sastapis. Medneeku Z. krogâ saradees kâ beess. Krodsneeks katru pazeenajis ar pudeli alus, kuru laipnibu katrs medneeks atbildejis ar jo brangeem „issaukumeem". Apbrunojuschees meeteem un stobrenizem, medneeki dewuschees egleenâ, bet, neka nesamedijuschi, gre esâs atpakal pee papas, kur tad notikuse slawena schmore. Srs.

No Oleneescheem. Schejeenes T. mahju kalps S., 20. oktobra rihtâ, kahdas birstalas malâ tika ar nasi sadurstits kaklâ un kruhtîs. S. gahjis uf birstalu pakal sirgeem, kuri tur ganijuschees un winam pasihstams zilweks tuhlin usbruzis ar aplaupischanas noluhku, sinadams, ka S. simts rubku naudas klaht. Uf S. kleedseeneem peeskrehjuschi glahbeji, kurus eeraugot, slepkawa laidees lapâs, tâ ka wehl schodeen tas naw sakerts. Srs.

No Klawkalnas, Skujenes draudsê. Daudz jau ir rakstits par gehrbschanos paschdarinatâs drehbês un deesgan wehribas jau ir peegreesuschas muhsu tautas seltenes un ari tautas dehli, bet zik daudz wehl naw, kas scho wisu nezeena, kam labak patik melnôs swahrkôs, pirktôs lakatôs tihtees! Pee mums, Klawkalneeschôs, daudzas laudawinas isausch paschas wilnainus leelos lakatus un gehrbjas paschdarinatôs swahrkôs (brunischôs). Ak, kaut wisas to eewehrotu, zik zeenijama un zik jauka isskatas tahda jaunekle, kura ir gehrbusês paschdarinatâs drehbês! Tamboreschanas darbus ari daudzas laudawinas prot, kuras notamborê sew „einsazes", palagu un dweeku zakinas, seemai wilnainus galwas lakatinus, schalles un manschetes, wiswisadi ar krellitem isrotatas. Schihdu nastâ naw wairs ko luhkotees pehz tamboreem; peeteek, kad tik adata un deegi. — Noschehlojumi tik tas, kâ jau tas ari sawâ laikâ „Mahj. Weesi" sinots, ka Klawkalneescheem naw nekahdas beedribas, kur jaunekli waretu daschu labu reisi sew newainigus preekus smeltees. — Laikrakstus lasa deesgan maz. Daudzi aisbildinajas: kur to naudu warot nemt ko maksat par laikrakstu. Uf to buhtu gan jaatbild jaunekleem: neapmeklejat tik beeschi krogus, kur weenâ pat reisê daschu reiz patehrejat to, par ko wisu gadu juhs kahds laikraksts mahjâs apmekletu, if kura waretu smeltees sew daschadas pamahzibas, kâ ari sinas un notikumus no tuweenes un tahleenes. — Wehl daschs labs kaktinsch no muhsu sentschu dsihwes un eerascham ir deesgan tumschs, kadêl deretu katram, zik nu katrs no saweem tehweem un mahtem war saklausit, to ussihmet, bet ari schinî sinâ esam deesgan kuhtri. Vigapu Janis.

No Rembatas. Neilgi atpakal L. muischâ tika islaustis pagrabs un issagtas daschadas ehdamas leetas, bet wiswairak schejeenes apgabalâ teek sagtas aitas. Winds laikôs, kad leelee purwi un meschi wehl lihgojâs muhsu dsimtenê, tad pelekais mescha wihrs — wilks, nereti apdraudeja sennneekeem ganekus; tagad to wairs naw, bet diwkahjainee wilki winu weetâ rihkojas ar wehl jo leelakâm sekmem. Kâ kas originels jamin tas, ka beidzamâ laikâ mehginatas sagt pat dsihwas zuhkas! A. V.

No Suntascheem. Naktî no 18. uf 19. okt. schejeenes St. mahju saimneekam nodega klehtis un sirgu stallis, pee kam leesmam par upuri krita neween wisa iskultâ labiba un eewahktee lini, bet ari wiss mahjineeku drehbju krahjums, kas usglabajees klehtî. Leesmas isplatijuschâs ar tahdu sparu, ka naw bijis eespehjams neko glahbt. Uguns izzehlusês no wezâ ehrbega, kurâ, pehz jauna uszelschanas, wairs netizis dsihwots, bet kurâ usglabajees leels nemihstitu linu krahjums. A. V.

Aizjaschu, Inzeema un Lehdurgas-Lodes-Murkaschu pagastu waldes, kas lihdz schim pastahweja katra par sewi, tagad saweenotas par weenu pagasta waldi, sem Lehdurgas pagasta wezakâ, zeen. J. Kreischman kga pahrwaldischanas. Lihdz 20. nowembram sch. g. jaunu pagasta wezako wehleschana jaisdara. M—eetis.

Igatê un apkahrtnê schoruden rudsi un ahbolinsch kreetni eesehluschi. M—eetis.

No Kandawas. Naktî no 30. septembra uf 1. oktobri nodega Kandawas meesta eedsihwotajeem Ausinam un Bekmanim peederoschâ rija. Peesteiguschamees ugunsdsehsejeem laimejâs uguni pa dakai nodsêst. Uguns zehlonis nesinams, jo rija preeksch daudz deenam netikuse kurinata. Ehka bijuse apdroschinata. — Naktî no 5. uf 6. oktobri nosaga Kandawas mahzitaja arendatorim diwus sirgus lihdz ar ori un aizjuhgu. Saudejumu wairak par diwsimts rubleem. Lai gan sagleem tika naigi pehdas dsihtas, tomêr bez sekmem. — Naktî no 15. uf 16. oktobri nodega Aisdsires Reebigu mahjas rija lihdz ar wisu labibu pee trihssimts wesmeem un kulam-maschinu. Lai gan drihsumâ peesteidsâs Kandawas ugunsdsehseji un wehl if Aisdsires ar sprizi, tomêr uhdens truhkuma dehl nebij nekas spehjams nodsêst. Saudejumi loti leeli, jo lihdz ar labibu sadedsis lopu ehdamais. Ari maschinu ihpaschneekam jazeesch leels saudejums, jo agrak bijuse gan apdroschinata, bet beidzamâ maksaschanâ nebijis eemaksats. Uguns zehlons nesinams. Jansonu Atis.

Wehl no Kandawas. Swehtdeen, 1. now. tiks Jegerman kga sahlê teatris spehlets. Izrahdîs diwas lugas: „Tehwijai" un „Launais gars". Atlikums Kandawas slimneeku namam par labu. Teizams nolûks! Wehlam spehletajeem daudz laimes. A.

No Seredegoschas zeema, Nowgorodas gub. Tumschâm naktîm eestahjotees, pee mums garnadschi zentigi sawu weikalu turpina. Naktî no 19. uf 20. oktabri J. Mazulam nosaga sirgu if stalla, 4 gadi wezu, 50 rbl. wehrtibâ. Pehdas lihdz Nowgorodas peedsihtas. Mekleschanâ sperti likumigi soli. Silzemneeks.

c) Baltijas notikumi.

Widsemes wizegubernators Bogdanowitschs un medizinal-inspektors Malinins, kâ „D. Z." sino, tagad apzelojot Widsemi, lai eewehrotu, kahdi lidsekli sagahdati pret koleru, ja schi sehrga nahkoschâ pawasari parahditos uf laukeem.

---

1) Behrsa pumpuri ar brandwinu derigi pret pamascham; war klaht peejaukt ari retelinu saknes.

2) Preeschu pumpuri lidsekliis pret kahju nespehzibu. Schahs sahles tâ sagatawojamas: peebâsch preeschu pumpurus pudelê, uslej brandwinu un pudeli rihtâ usleek uf ta loga, kas stahw austruma pusê, un wakarâ uf ta loga, kas stahw reetumôs. Tâ 9 deenas ir pudele janesâ no weena loga uf otra, tad sahles pilnigi gatawas un ar tahm 2 lihdz 3 reiz deenâ nespehzigee lozekli eesmehreti, uf galwoschanu isdseedinasees.

3) Nahtras, sasutinatas, derigas: plukumeem, apdegumeem un applauzejumeem Pehdejo slimbu mahtes jo sekmigi dseedina ari ar iskaltetu un saberstu aitu mehslu pulweri.

4) Semenu mehtras, sawahritas, isdsen plauskas no galwas. Plauskas iseet weenkahrschi ir ar nesahlitu sweestu.

5) Muschmires derigas preeksch rosem un zaura wehdera. Sahles schahdi sagatawojamas: peebâsch pudeli muschmiru, peekar pudeli rijâ pee greesteem, kad seru kaltê, un tura tik ilgi, kamêr sula atschlihrusês; schi sula jadzer, sinams, masâ mehrâ.

6) Kiploki, lapsu sahles, drihwerdrikis un kumelites jasamêrz un jadod sirgam, kad wihweles, tad paleek wesels.

7) Wehrmeles jadod rudeni aitam, tad par seemu nespràgst.

8) Behru kahrkli derigi preeksch kahsa, tehjas wihsê dserti. Tapat kahss nostahjas, kad smehkê leelâs nahtras kaulus, kâ ari bebrukahrklus. Bet kahss uf galwoschanu mitesees, kad eedsers kasas peenâ sawahritas paegku ogas.

9) Kanepu sauschnu seedi, sasutinati, derigi galwas un kruhschu sahpem. Kad kahjâs „gikts", tad kanepaji jasalaista ar spirtu, terpentinu jeb etiki un jaleek pee slimâm weetam, tad sahpes iseet.

10) Gerkste iseet, kad sarkanu dsihparu apseen ar trim mesgleem gerkstes weetâ. Pee seeschanas japeedalas pirmeem waj pehdejeem mahtes behrneem. Seeschana jaisdara schahdejadi: Weens prasa: „Ko tur seen?" Otrs atbild: „Gerksti seenu". Pirmais: „Seen, seen, kamêr isseen." Tâ japrasa un jaatbild 3 reiz no weetas. Wehl droschak gerkste isees, kad tschihkstoschâ durwi wirinâs, tapat kâ pee sarkana dsihpara seeschanas noprasot: „ko tur wireni?" un atbildot: „gerksti wirenu" u. t. t.

11) No waiwarajeem isspràgst blusas. Tapat blusas isspràgst, kad istabâ sanes egles skujas un ar tahm iskaisa istabu; blusas taî gultâ nekad nedsihwos, kur buhs skujas eeliktas.

12) Drudsis mitejas, kad slimo war tâ sabaidit, ka tas kreetni istruhkstas. Kas ar drudzi slimo, tam jaguk zuhku midzenî waj kiplokôs, tad drudsis atstahjas, jo scho weetu winsch nemil. Kad drudsis sahk kratit, tad jakâpj skruki waj maises lahpstâ un jaskrej uf meschu, kleegdamam un brehkdamam, no ta drudsis sabihsees un atstahsees.

13) Asinis apturamas, kad uf eegreesuma waj eezirtuma usber kalkus (scho lidsekli wehl tagad wispâr leeto), kad usleek mihkstus swekus, uslej „peleschku" sulu, „dselsenizes" waj melno puhpedi.

14) Terpetins jalej ausîs, kad tahs sahp. (Ari scho lidsekli wehl leeto un scho rindinu rakstitajam wairak personas pasihstamas, kuras, tâ ahrstetas, kurlas tapuschas.)

15) Sehrmaukschu, oschu un pabehrschu misas sawahritas, loti derigas delamai kaitei. Tapat tahs derigas lopeem, kad tee kasê.

16) Slimas azis war dseedinat, kad tahs issmehrê swaigu peenu, olas baltumu, „kepesteem" un pascha uhdeni.

17) Peku mehsli, swaigâ peenâ sawahriti, jadzer pret kakla sahpem.

18) Kam dseltanâ kaite, tam jaeedod ar siltu maisi dsihwam kurmim israuta sirds jeb tapat maises pizinâ eespeestas 9 krona sosis — tas jadara tâ, ka slimneeks neka nenomana.

19) Sausâ ehde noeet, kad to smehrê ar elku, kura sagatawojama rakstamu papiri bedsinot, uf schihsera jeb rakstamâs tahpeles; papirs jasatin zilindra weidâ ar zeetu augschgalu, tâ ka pee ta sahneem peeliktâs uguns leesmas neschaujas uf augschu, — tahdejadi uf schihsera krihtoschee duhmi sakrahjas par bruhnu elku.

20) Seets naw jaleek uf galwas, tad aug wahtis.

21) Kad azîs grusis eekrit, tad jadod otram islaisit, waj ari jaelaisch wehscha dsirnawas; tahs isdsis grusi no azs.

22) Kam klukstas nahk, tas jasabaida tâ, ka schalkas isskreen zaur kauleem, tad tahs mitejas. Uf galwoschanu klukstas pahrees, kad peenemsi pilnu muti uhdena un to uf rahweenu norihsi.

23) Gehles pahreet, kad apêd sahls graudinu. Bet ja ne ar ko zitu tahs nestahtos, tad weenâ dwaschas wilzeenâ janoskaita 9 reiz no weetas: „Strebu stipri pupu putru".

24) Prusaki no mahjas iseet: kad krahsni kurina linu slogeem; kad maisi no krahss welkot, schauj to ahrâ zaur logu. Diweem pirmeem waj pehdejeem mahtes behrneem jasalasa 3 reiz 9 prusaki; weenam prusaki jalasa, otram uf galda jakauj; pirmajam japrasa: „Ko tur kauj?" otram jaatbild: „Kauju prusakus", un pirmajam janoteiz: „Kauj, kauj, kamêr iskauj." Tâ jadara 3 reiz 9 wakari, tad prusaki buhs iskauti un tanî mahjâ nekad winu wairs neredsês. Jeb ari atnes no kapsehtas smiltis un, to darot, ne wahrda ne ar weenu nerunadams iskaisi smiltis uf krahsns un wisâs tanis weetâs, kur prusaki peemit, tad tee issudis uf muhschigeem laikeem.

25) Uf kahrpam jaleek seenahsis, tas noehdis un kahrpas isees. Isnahkdams no basnizas, bersê kahrpu pee seenas, kura stahw apaksch swaneem, tad issudis. Trihs deenas jaunâ mehnesî skatotees, kahrpa ar galodu jabersch, tad kuhsedama isees. Panem sehrmukschla saru, usgreez uf to tik krustu, zik pascham kahrpu un saru aisnes uf gauibam; kas to pazels, tam peemetisees kahrpas, bet lizejs buhs tihrs.

26) Mehness sehrdsiba schahdi dseedinama: No 9 ataudsem sastahwoscha sehrmaukschlu kruhma weena ataudse janogreesch un jawelk atschgarni mahjâ; kad slimais nakti zekas no gultas, tam trihs reises ar scho ataudsi atpakaliski jaeesît un ataudse pehz tam jasadedsina krahsnî. Ne kahda zita sahle par scho nebûs labaka.

Apbrihnojama atmina.

Nesen atpakal Warschawâ atbrauzis kahdas zukura fabrikas grahmatwedis, Tschernika kungs. Kâ turees nes laikraksti sino, winam apbrihnojams atminas spehks. Winsch isrehkina peezas weetas leelus skaitlus no galwas lihdz sestai poienzei, jeb ari, kad tas kahdâ grahmatâ islasijis 2 lapas puses, winsch atkahrto lasito wahrdu pa wahrdam u. t. t. Jebschu Tschernika kungs greekisku nemaz neprot, tad tomêr, kad winam if Ilias nolasa preekschâ 80 pantus, winsch atkahrto tos bez kluhdam. Tschernika kungs nodomajis isrihkot kahdu soareju, lai parahditu publikai sawu mahksliu. Soareja tapschot isrihkota preeksch kahda labdariga mehrka.

Baltijas domenu pahrwaldneeka paligs kolegiju padomneeks Kerns, kà „W. G. A." sino, paangstinats par hofrahtu.

Par Baltijas domenu nahkamo pahrwaldneeku esot isredsets domenu ministrijas sewischku usdewumu eerednis Miller-Sakomelski kgs.

Widsemes Gubernas Awise luhdsi wisas personas un eestahdes, lai winai peesuhtamos klajus usaizinajumus un sinojumus rakstitu skaidri un weegli salasami, ka lai nezeltos nekahdi pahrpratumi.

Stukmanu pasta-telegrafa kantori rejerwes apakschofizeers Frizis Kruhminsch eezelts par jaunako usraugu.

Zehsu pilsehtas walde usaizina wisas tahs personas, kas 1872. g. dsimuschas un pee Zehsim peerakstitas un kuràm nahkamà gadà jawelk loses, lai winas wiswehlakais lihdſ 31. dezembrim sch. g. eerastos pilsehtas waldè dehl eerakstischanas eesaukschanas sarakstòs.

Ehweles pagasta Dekstes mahjàs dakteram Emilam Meschak kgam atkauts atwèrt lauku apteeku.

Gaujenes jaunà basniza (Walkas aprinkì), kà „D. Z." sino, tapschot eeswehtita scho sestdeen, 31. oktobri.

Kursemes sawstarpejai ugunsapdroschinaschanas beedribai pagahjuschais darischanu gads bijis ihsti behdigs; wina 61,470 rbl. apdroschinateem wairak ismaksajuse nekà no teem eenehmuse.

Kursemè scha gada maja mehnesì notikuschi 65 ugunsgrehki, starp teem 8 godijumòs domajot, ka uguns tihschà prahtà peelaista.

Kuldigas lihdschinejà gimnasija, kà weetejais „Anz." sino, tapschot slehgta un tahs weetà dibinaschot priwat-gimnasiju, kurai pilsehta peemaksaschot 3000 rbl. gadà un doschot brihwu mitekli.

Leepajà, kà „Lib. Z." sino, kahda tureenes isglihtotu Latweeschu sabeedriba apnehmusès isdot labu tautas biblioteku, kurà usnemschot daschadus kreetnus tulkojumus.

Leepajà, kà „Lib. Z." sino, atrodotees daudſ kaktu adwokatu, kuri netrauzeti, it sewischki pa mahjweetam un dsehreenu pahrdotawam, weikli rihkojotees.

Leepajas Latweeschu jaunbuhwetais luhgschanas nams tapa eeswehtits isgahjuscho swehtdeen, 25. okt.

Leepajà, kà „B. W." sino, nodomats dibinat Latweeschu krahj- un aisdewu kasi. Schahda eestahde buhtot no leelas swehtibas tureenes Latweeschu amatneekeem un bodneekeem.

d) **No zitàm Kreewijas pusem.**

Keisara Majestate scho pirmdeem peenehma jauno Seemel-Amerikas Saweenoto Walstju suhtni Weitu un pehz tam stahdija preekschà ari Keisarenes Majestatei.

Senakais finanzministris Wischnegradskis, kà „Now. Wr." sino, 25. oktobri pahrbrauzis Peterburgà.

Finanzministrijas direktu nodokku departamentam, kà „Now. Wr." sino, eesneegts preekschlikums, pehz kura buhtu eewedami nodokli par dsihwokleem. Nodoklus nemschot tikai no tahdeem dsihwokleem, par kureem maksà wairak par 500 rbl. ihres gadà.

No Peterburgas sino „R. W.", ka nodomats dibinat tahdu seminaru, kurà lai sagatawotu us sawu amatu tahdus skolotajus, kas beiguschi universitates kursu.

Peterburga. Torntona tuhku fabrikà bija leels ugunsgrèks. Saudejums apmehram miljonu rublu leels.

Par brihwu braukschanu us skolu skolasbehrneem. Starp Peterburgas labdaritajeem, kà „Pet. Wed." sino, eekustinats jautajums, weenotees ar tramwaju beedribu par to, ka nabagakajeem skoleneem un skolnezeem, kuras dsihwo leelakà attahlumà no tahm skolam, kuras wini apmekle, pret sinamu gadamaksu diwi reisas par deenu us wisàm tramwaja linijam, buhtu brihwa braukschana. Behrni dabuschot ihpaschas biletes, us kuràm rakstits, no kuras un lihdſ kurai stundai par deenu wineem brihwa braukschana ar tramwajeem.

Wakara deewkalposchana Latweeschu walodà. 18. oktobri Peterburgà, pee Borowajas eelas, Pokrowa basnizà, kà galwas pilsehtà, tapa pirmo reisi notureta wakara deewkalposchana Latweeschu walodà. Eepreekisch wina eminenze, Narwas bihskaps Nikanders notureja ihsu, bet strsnigu runu. Deewkalposchanu un sprediki Latweeschu walodà notureja garigàs seminarijas rektors Pitrins, pee kam dseedaschanu isdarija garigas akademijas un seminarijas studenti.

(Graschd.)

Wezaku wara, kà „R. Wed." sino, it sewischki par tahdeem behrneem, kas nodoti laboschanas patwersmè, tapschot stipri pamasinata, par ko jau eesneegts preekschlikums walsts padomei.

Pehdejà Kreewu-Turku karà pee San-Stefano miruscheem Kreewu kareiwjeem, kà „Now. Wr." sino, nodomats zelt peeminekli.

Koleras sehrgà lihdſ 15. oktobrim wisà walsti miruschas 220,122 personas.

Maskawà, kà „R. Wed." sino, lihdſ 20. oktobrim koleras sehrgà pawisam saslimuse 1141 persona, no kuràm 579 personas miruschas, 510 isweselojuschàs un ahrsteschanà wehl palikuschas 32 pers.

Maskawa. Lai weselibas mahzibas padaritu wairak pee-ejamas, tad schejeenes slawenakee ahrsti dibina sistematisku kursu, kur turès atklahtus preekschlasijumus par weselibas mahzibu.

Isstahde Maskawà. Nahkoschà gadà Maskawà Kreewu Keisariskàs tekniskàs beedribas nodala isrihkos ugunsdroschu buhwejumu un dsehschanas lidsekku isstahdi. Dehl wajadsigo preekschmetu sawahkschanas lihdſ isstahdes atwehrschanas laikam isstahdes organisazijas birojs islaidis sekoschi minetus jautajumus gubernu walschu semstu eestahdem un buhwes nodalam: Par zeematu ugunsdsehsaju wairumu gubernàs, par dsehschanas aparatu sastahwu, kà ari par weidu, kahdejadi ugunsdsehsaju beedri top pasinoti us ugunsgrehkeem; par dsehschanas weidu un kahdi instrumenti atrodas dsehsaju komandas leetoschanà — un kahdejadi tee top aiswesti; par ugunsgrehku statistiku pehdejòs laikòs; un beidsot par aissardsibas lidsekleem pret ugunsgrehkeem pee jaunu zeematu ehku eekahrtoschanas un winu usbuhweschanas. Kad kahdàs gubernàs zeematu eedsihwotaji buhwè sawus namus is ugunsdroscha materiala, kà par peem. is maisijumeem, mahla u. t. t., nodomats par tahdeem sawàkt sihkus aprakstus, pee kureem lai buhtu klaht peeleekami schahdu labako buhwejumu plani, muduki waj fotogrofijas. Bes tam us isstahdes jabùt projekteem par labakeem buhwejumeem originalòs waj kopijàs, lihdſ ar isskaidrojumeem un, ja eespehjams, ari ar zenas aprehkineem, kad schee buhwejumi no sewischkas intreses droschibas sinà pret uguni, par peem. ugunsdroschi teatru nami, fabriku un zitas ehkas, ugunsdsehsaju komandu telpas, waktneeku torni u. t. t., kà ari no wiseem ziteem buhwejumeem, kas us laukeem top isdariti no maisijumeem un mahla. Isstahde tapschot atwehrta 15. aprilì. Par labakajeem isstahdijumeem taps isdalitas godalgas.

(Rusk. Wed.)

Saratowà isgahjuscho sestdeen eesahka kara teesas sehdes pret 153 personam, apsuhdsetam par dalibneekeem pee nemeereem Saratowà, kolerai sahkotees. Leezineeku skaits 530. Prahwa wilkàs wairak deenas.

Harkowas gubernà, kà weetejà gub aw. sino, useeti jauni dselssruhdas slahni kas isdodot ihsti daudſ dselss.

Basnizas degschana. Is Brazlawas aprinka raksta awisei „Kijewl.", ka Schtschurowzas zeematà notizis behdigs gadijums zaur neapdomigu apeeschanos ar uguni. Deenà pa deewkalposchanas laiku, weetejà basnizà kahds basnizas apkalpotajs eepuhtis uguni kwehpinajamà traukà. Kahda dsirkstele, nepamanita, eekrituse „ponowarnas" koka seenas kahdà schkirbà. Basnizà sapulzejuschees laudis, kà ari garidsneeks pamanijuschi uguni, kad jau basnizas seenas un kupuli sahkuschi degt. Zaur uguni iszehlees saudejums 8000 rublus leels. Wainigais saukts pee atbildibas.

Atrasta manta. Is Epifanowas aprinka raksta awisei „Mosk. Wed.", ka 6. oktobri, pee semes usrakschanas darbeem, kas isdariti us Glebowo kunga muischas Durowkas laukeem meschu stahdot, semneeki atraduschi leelu mantu. Atradums sastàw is 5 milsigeem no peleka mahla isgatawoteem podeem, kuri pilditi ar wezu wara naudu. Tschetri podi stahwejuschi blakus weens pee otra un peektais wineem wirsù, kuram bijis krusts us wahka. Naudas bijis tik daudſ, ka semneekeem wajadsejis eet pehz firga, lai waretu to aiswest projam. Monetas noswerot, israhdijàs, ka tur bijis ap 11 pudu naudas. Nauda sastàw pa leelakai daļai is 5 un 2 kapeiku gabaleem.

Sewastopoles katedrale. Is Sewastopoles raksta awisei „Now. Wr.": Par peeminu, ka Japanijà pee atentata us Leelkunasa Tronmantneeka dahrgo dsihwibu draudoschas breesmas tapuschas nowehrstas, Jorga klosteri top zelts peeminekkis lepnas katedrales weidà, un proti — tikai is brihwprahtigeem dahwajumeem.

Wolgas apgabalà, kà „R. Schisn." sino, ahrsemju agenti leelskà mehrà sapehrkot labibu.

Tehjas plantaschas Batumà. Awisei „Pet. Wed." is Batumas raksta: Solowzowa muischà, netahlu no Batumas, jau no 1884. gada kà eerihkota tehjas plantascha. Schai plantaschai schimbrihscham jau 800 pilnigi isauguschi kruhmi un 6700 wehl jaunu stahdu. Winu kulturiskais apkopschanas weids loti weenkahrschs. Tehja aug ihsteni labi un pahrzeesch seemu, bes ka wajadsetu to apsegt. Wiss audsinaschanas un kopschanas weids pastàw eeksch tam, ka 2 lihdſ 3 reisas pa wasaru jaisrawe nesahles. Schee augi isdod leelu wairumu labi dihgstoschu sehklu. Kas us tehju paschu sihmejas, tad, kà plantaschas ihpaschneeks ismehginajis, zeribas us labakajeem panahkumeem. Nahkoschà wasarà Solowzowa kungs nodomajis ussàkt tehjas produzeschanu leelakà mehrà.

Par wihna raschu. Tiflisas gubernà, Tjelawas aprinkì, kà „Now. Wr." sino, schagada wihnogu rascha tik bagatiga, ka daudseem wihnkopejeem nahkas gruhti apgahdatees ar tikdaudſ traukeem, kur panahkto wihnu usglabat. Jauno wihnogu sula kwalitatiwà sinà loti teizama.

Tomskà us weetejà gubernatora Tobisena pamudinajumu dibinata dahrskopibas beedriba. Tobisen kgs, kà sinams, senak bija par Widsemes wizegubernataru.

No Rigas.

Rigas pilsehtas walde preeksch kareiwju eesaukschanas zaur scho dehl wispahrigas eewehribas pasino, ka jauno lauschu eesaukschana dehl karaklausibas ispildischanas Rigas pilsehtas eesaukschanas kantonà tiks atwehrta ar 2. nowembri 1892, kurà deenà leelàs gildes augscheja sahlè loseschana sahksees pulksten 8 rihtà.

Eesaukschanas weetà jaeerodas:

1) tahm personam, kuru wezums janosaka pehz ahreja apskata;

2) tahm personam, kuras nodobamas deenastà bes loses wilkschanas;

3) tahm personam, kuras lihdſ scha gada eesaukschanai dabujuschas pagarinaschanas laiku un

4) wisàm tahm personam, kuras 1892. g. eesaukschanas listè eerakstitas, isnemot:

a. tos, kuri eezelti greeku-parestizibas waj kahdas zitas kristigas basnizas kahrtà un greeku-pareistizigos psalmu dseedatajus;

b. mahzibas eestahdès atrodoschàs personas, kuràm karaklausibas komisija nowehlejuse laiku dehl sawas isglihtibas pabeigschanas;

c. tahs personas, kuras dehl sawa nolihguma pehz kontrakta us tirdsneezibas kugeem dabujuschas laika palidsinaschanu.

Us 14. junijà 1888. g. Wisaugstaki apstiprinatà walstspadomes spreeduma pamata dehl peeskaitischanas pee pirmàs schkiras semes sargeem pee apluhkoschanas jastahdas preekschà — isnemot tos, kuri dabujuschi laika pagarinaschanu — wisàm tahm personam, kuras bauda treschàs un otràs kategorijas atweeglinajumus familijas apstahklu dehl, tapat ari Schihdeem, kuri bauda pirmàs kategorijas familijas atweeglinajumus.

Derigu Grahm. Apgahd. Nodalas sehde peektdeen, 16. okt. 1892. Tika plaschaki pahrrunats nelaika stud. Weidenbama raksts is mekanikas. Nolehma nodot to apspreeschanai kahdam spezialistam un lihdſ ar to luhgt apspreedeju, kur israhditos par wajadsigu, papildinat. Dr. Barona kgs nolasija plaschaku rezensiju par stud. med. Alkschna kga rakstu „Kur paleek bariba, ko apehdam". Jo sihki usrahdijis wisus truhkumus un nepilnibas, rezensenta kgs atsina Alkschna kga rakstu par deesgan eewehrojamu un derigu isdoschanai, bet tikai ar to nosazijumu, ka pirms isdoschanas tas buhtu pehz wiseem aisrahdijumeem japahrstrahdà. Nolehma nosuhtit Alkschna kgam wina rakstu lihdſ ar Dr. Barona kga spreedumu un luhgt winu, pahrstrahdat un papildinat to, kà rezensijà aisrahdits. — Beidsot, 18. septembra sehdè tika sinots, ka Apsischu Jehkaba stahsts „Pee pagasta teesas" jau esot isdrukats un drihsà laikà nahksschot pahrdoschanà. Tagad waram sinot, ka minetais stahsts jau isnahzis un dabujams wisàs grahmatu pahrdotawàs; maksà 8 kap. (B. W.)

Jonatana beedribas isgahjuscho swehtdeen notureta generalsapulzè, kà „R. W." sino, iszehlees tik leels trokšnis, ka polizija bijuse peespeesta, sapulzi slehgt. Ihsti behdigi, to dsirdot!

Latweeschu literarisskà (Latw. draugu) beedriba schogad sawu gada sapulzi noturès Rigà, treschdeen, 9. dezembrì. Bes direktoru sinojumeem un pahrskateem par Latweeschu rakstneezibu, kà „D. Z." sino, notikschot wehl sewischki preekschnesumi par Latweeschu rakstu walodas pehdejo attihstibas laikmetu un par Latweeschu kahsu eeraschanu.

Dr. A. Butul kgs dabujis atlauju, Pahrdaugawà dibinat priwatslimnizu. Statuti peenahzigà weetà jau apstiprinati.

Us Rigas-Dinaburgas dselszela no 1. nowembra sahkot brauzeeni isees, no Rigas pulksten 10 un 15 m. rihtà un plkst. 7 un 15 m. wakarà; Rigà brauzeeni atnàks plkst. 10 un 45 m. rihtà un plkst. 10 wak.

Sabraukts no dselszela wilzeena. 20. okt., pulksten 6½ wakarà us dselses tilta no dselszela wilzeena tapa sabraukts kahds nepasihstams, ap 30 gadus wezs, pehz isskatas pee strahdneeku kahrtas peederigs zilweks. Wagoni pahrgahjuschi pahri wina kermenim. Nahwe eestahjusees azumirkli. Ismekleschana ussahkta.

Peepescha nahwe. Kugu eelà namà Nr. 11, restorazijas ihpaschneeks F. L., 33 gadus wezs, 22. oktobrì peepeschi nomira. Kà ahrsti isteikuschees, nahwes zehlons bijis sirdstreeka. Lihkis taps ismeklets.

— Semneeks Augusts Ebeks, 42 gadus wezs, 25. oktobrì eedams pa Mihlgrawes eelu, peepeschi pakrita pee semes un nomira. Kà ahrsti isteikuschees, nahwes zehlons bijusi sirdstreeka. Lihkis taps ismeklets.

Nelaimes gadijums kahdà fabrikà. Maskawas Ahrrigas 3. eezirkna polizijas pahrwalde issinajusi, ka 21. okt., wagonu fabrikà, pee garainu katla nodarbodamees strahdneeks Gothards Osolinsch sewi gruhti eewainojees un deenu wehlak, kad tas bijis nowests slimnizà, tur nomiris.

Nahwigs eewainojums. Biskapu eelà, namà Nr. 3, nakti us 25. oktobri skolotajs Oskars Kelpins, 48 gadus wezs, nokrita pa trepem semè un eewainojàs tik bihstami galwà, ka tas nahkoschà deenà nomira.

Atrasts behrna lihkis. Pee Jekaba eelas us Inscheneeru laukuma malkas platscha 26. oktobrì tapa atrasta kahda vapes kastina, kurà atradàs kahda jaunpeedsimuscha seeweeschu kahrtas behrna lihkis. Galwa isskatijàs silgana. Zitas sihmes par patwarigu nahwi netapa atrastas. Lihkis taps ispehtits. Ismekleschana ussahkta. (R. P. P. A.)

Grahmatu galds.

Redakzijai peesuhtita schahda jauna grahmata:

M. Silina „Atbalsſ kalendars 1893. g.", lihdſ ar Widsemes un Kursemes spezial-karti un semkopibai kaitigu kukainu nobildejumeem. Maksà 25 kap.

Saimneezibas padomi.

Lidsekkis pret pelem labibas kaudsès jeb stirpàs ir loti weenkàrschs: Wehrmeles (Artemisia absintium L.) un kur scho buhtu truhkums, tad alkschnu sarus ar lapam, kas weetweetam kaudsi metot jaeekaisa, it ihpaschi kaudses weeta labi pabeesi janokaisa, waj nu ar weenu waj ar otru no scheem lidsekleem.

Atkauset sasaluschus auglus, dahrsu saknes, olas. Sasaluschee preekschmeti ir jaeeleek swaigà, zeeschi sasahlità remdenà uhdenì. Ahboli it drihſ labojas un dabù swaigu isskatu, it kà nekas nebuhtu notizis.

Kà kartupeli usglabajami seemà. Zaur slapju rudeni daudſ weetàs leela daļa kartupeku teek nowahkti slimi un eepuwuschi un tadèk ari winus usglabat ir deesgan gruhti. Tas jau ik katram ir sinams, ka kartupeli no semkopja prasa deesgan daudſ puhlina tapat pee nowahkschanas, kà ari pee usglabaschanas. Ja laiks jauks un sauss, tad kartupeku nowahkschanai ir tas labakais. Kartupekus nowahkot un usglabajot wajag eewehrot sekoschàs rindinas:

1) Kartupeli ir janonem sausà laikà un pareisi pilnigi gatawi.

2) No wineem slimee un nepeebreeduschee atschkirami turpat pee nonemschanas us tihruma, jo laizinu tikai kopà paleekot, weselee aplip no slimajeem ar scho kaiti.

3) Labee nu ir jausglabà labi nosusinati pagrabà waj ari semè. Bet usglabaschanas telpas ir jasargà no mitruma un suschanas, jo zitadi drihſ ween kaitigàs sehnites attihstas pee kartupeku dihgteem un tad teem ir jaeet bojà.

4) Labakà kartupeku pahrseemoschana ir pagrabòs, bet scheem ari wajaga buht sauseem, pa wasaru kreetni iswehdinateem, un tee tikai 3—3½ pehdas beesà kahrtà pagrabà jasaber. Loti labi ir, ja tee, kam pagrabi mitri stahw, pirms kartupeku behrschanas, pagrabu iskaisa ar dsehsteem kalkeem, weenu zollu beesu kahrtu. Naw jabaidas, ka kartupeli zaur to bojà ees. Siltà rudenì pagrabu wajaga wehdinat, jo ar kartupeleem peebèrts pagrabs nedrikst buht siltaks par 5 gr. R. Seemà, mehrenà saltumà, ir ari labi, kad pagrabu us kahdàm stundam iswehdina. Bet stiprà salnà us to ir jaluhko, ka pagrabà nemaſ saltums neteek eekschà, jo peepescha gaisa siltuma maina kartupeleem ir loti kaitiga; tapat ari saltums kà siltums, kas sneedsas pahri par 10 gr. R., maità kartupeku dihgtus, jo nelaikà dihguschee kartupeli saudè sawu garschu un auglibu. Mehrens siltums kartupeleem ir tas teizamakais.

J. Senceris.

Kuqneeziba.

Sem Keisareenes Majestates apsardsibas stahwoschà beedriba preeksch nelaimè isglabbschanas, schogad isglabbuse 773 slihkonus. Wisà sawà pastahweschanas laikà beedriba isglabbuse 13,065 personas no nahwes breesmam un 739 kugus.

Leepajas seemas ostu bagarejot, juhras dibenà atrasts lihdſ 30 asu garsch koka kugis, 7 pehdas sem uhdens stahwokla, bet no semes wirsas 12 pehdu dsilumà. Tagad naigi strahdà, lai kugi no semem attihritu un issinatu, ar no kugis bijis ladets un zik ilgi tas jau guì uhdens dibenà.

Lihdſ 28. oktobrim 1892. g. Rigà atnahkuschi 1472 kugi un isgahjuschi 1458 kugi.

Is muhsu weesigàs sadsihwes.

Rigas Latw. teatris. Swehtdeen, 11. okt., plkst. 7. wak., israhdìs: „Us Rigu." Dseesmu posa 5 zehleenòs, lokalisejis un tulkojis Osolinu Peteris. Musika no G. Michaelis.

Katrindambja pal. beedr. Swehtdeen, 1. now., Wingrotaju sahlè: plkst. 7 w., Martina balle.

Walejas wehstules.

J. A. Sw. — Wihg. Wehstulè mineto stahstinu, kà rahdas, nesprehsim isleetot.

Non. Ed. — N. Mihklu usdewumi un isnahkumi, kà to wairakkàrt esam luhguschi, jaraksta us weenas paschas papira lapinas, lai tee buhtu weenkopus, ka weens jeb otrs nepasud.

Waironim. — S. Ar W. kgu suhtitee rakstì sanemti — pateizamees.

Martinam — S. Pateizamees!

U. J. — Gr. Rakstì sanemti, un, kà redsat, sahkti jau isleetot. Pateizamees.

B. P. — P. Rakstìs nedrikst aisskert leetas un leetot isteikumus, kas aisker tikkibas juhtas! Red.

Deewkalposumi.

Swehtdeen, 1. nowembrì 1892. g.

Jahna basnizà	pulksten	9	mahzitajs	Bernewitzs.
„ „	„	2	„	Treu.
Gertrudes basnizà	„	½10	„	A. Walters.
Jesus basnizà	„	2	„	Bergmanns.
Martin basnizà	„	9	„	Kehlbrandts.
Trihsweenibas basn.	„	9	„	Bankins.
Pahwila basnizà	„	½9	„	C. Walters.
Lutera basnizà	„	½9	„	Paukschens.

Tirgus sinas.

Rigà, 29. okt. 1892. g.

Maksaja:

Rudsi, pehz labuma 92—96 kap. pudà.

Kweeschi, Kursemes, pehz labuma, 102—105 kap. pudà Kreewu, pehz labuma, 108 kap. pudà.

Meeschi, 2-kanschu, pehz labuma 80 kap. pudà, 6-kanschu, pehz labuma 80—82 kap. pudà.

Aufas, pehz labuma 77—78 kap. pudà.

Linsehklas, weenkahrschas fugas, 87½ proz. 150 kap. pudà pahrd., stepju sehklas, 87½ proz., 155 kap. pudà.

Kaneepu sehklas, schahwetas, 155 kap. pudà pahrd.

Berlines birscha.

10. now. (29. okt.) 1892.

		Deenu eepreeksch.
Kreewu kredit-bil. par 100 rbl. kassa	200 50*)	200 70
„ 100 rbl. uf now. beigam	200 25	200 50
„ 100 rbl. uf dez. beigam	200 50	200 75

*) 1 walsts-marka = 49,87 kap.

Tendenze preeksch Kreewu naudaspapibreem: rahma.

Naudas papiru zenas.

Peterburgâ, 28. oktobrî 1892.

Papiri.	malf.	prasija
Pusimperials	808	811
5% bankbiletu 1. iflaidums	103	103½
5% „ 2 „	102¾	103
5% Austruma aisnehmums no 1878. gada	102¾	103
5% „ „ „ 1879. „	103¾	104½
1. 5% Kreewu prem. aisnehmums	237	238
2. „ konsol. 1871. gada aisnehmums	216	217
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	—	—
Odes. pilf. hipoteku bankas 5½% obligazijas	101½	102
Kreew. sem. kred. 5% lihlu-sihmes	—	—
6% Charkowas semst. lihlu-sihmes	102	102¾
5% „ „ „	101	101⅝
Rigas kom. bankas akz.	290	—
Rigas-Dinaburgas dselszela akzijas	170	—
Dinaburgas-Witebskas dselszj. akz.	185	190

No ahrsemem.

Wahzija. Koleras sehrga Hamburgâ nu pehdigi mitejusês, jo waldiba scho pilsehtu tagad atsinuse par brihwu no koleras. Jazer, ka Hamburgas pilsehtas tehwi turpmak nopeetnaki gahdàs par sawas pilsehtas weselibas stahwokli; wini eesahka juni tik daudz, kad wilks jau lopôs!

— Nelaika Wirtembergas kehnineenes Olgas atdsisuschàs meesas guldija pils kapôs isgahjuscho peektdeen, 23. okt., Keisarisku Augstibu Leelknasa Wladimira, wina laulatas draudsenes, keisara Wilhelma un Wirtembergas kehnina zilts lozekku klahtbuhtnê.

Belgija. Isgahjuscho swehtdeen strahdneeki Briselê notureja leelu sapulzi, kurâ apspreeda swarigo jautajumu, ka Belgijâ buhtu eewedama wispahriga balss teesiba.

— Tautas weetneeku sapulzi atklahjot scho otrdeen Briselê sozialisti isrihkoja leelu kustibu, pee kam wairaki strahdneeku pulki gahja pa eelam, marseljesi dseedadami un saukdami: „Lai dsihwo wispahrejà balss teesiba!" Kehninam brauzot us sapulzes namu, laudis teiza uf winu launprahtigus wahrdus. Tautas weetneeku sapulzi atklahjot, kehninsch teiza, ka tautas weetneeki pahrspre edischot preekschlikumu par strahdneeku stahwokla pahrlaboschanu.

Austro-Ungarija. Is Wihnes sino, ka tureenes pilsgalms rihkojotees us leelàm swinibam, ja Keisarisku Augstibu Leelknass Tronamantneeks, pahrbraukdams no Atenas, eerastos Wihnê.

— Wez- un Jaun-Tscheki pehdejâ laikâ saweenojuschees kopâ un nu weenoteem spehkeem rihkojas Bohemijas walsts teesibu leetâ. Scho winu rihkoschanos tagad atsinuschi par labu ari Bohemijas leelgruntneeki. Riegers nesen atpakal Wez-Tscheku klubâ sihwi usbruka Taafes ministrijai un Wahzu brihwprahtigajeem.

Franzijas waldibai wehl arween dara leelas ruhpes un nepatikscha nas strahdneeku nemeeri Karmoâ. Kaut gan waldiba zik spehdama, ruhpejusês sameerinat darba dewejus ar darba nehmejeem, pehdejeem pat dodama eewehrojamas preekschrozibas, tomèr, tà rahdas, tas wiss naw spehjis apmeerinat usbudinato strahdneeku prahtus. Tà nupat scho otrdeen preekschpusdeenâ polizisti atrada Karmo'as kalnrakturwju pahrwaldes nama preekschâ bumbu. Polizisti bumbu nonesa polizijas waldes nomâ un mehginoja to isnekket, pee kam bumba pahrsprahga, nonahweja 2 polizistus un stipri sabojaja polizijas waldes namu. Pehz jaunakàm sinam bumbai sprahgstot pawisam 5 zilweki nonahweti. Tautas weetneeku namâ daschi pahrmeta waldibai, ka wina rihkojotees glehwi pret anarkisteem un sozialisteem. Ministru preekschneeks Lubê isskaidroja, ka waldiba ar wisu sparu rihkoschotees pret dinamita leetotajeem.

— Schahs nedelas beigâs presidents Karno isrihkos leelas medibas par godu Keisariskàm Augstibam Leelknaseem Wladimiram un Aleksejam Aleksandrowitscheem. Brestê Franischu juhras wirsneeki isrihkoja goda meelastu saweem Kreewu beedreem, kuri tur atbraukuschi ar kara kugeem.

Anglija. Bes darba esoschi strahdneeki Londonâ notureja leelu sapulzi sem klajas debess. Wini nospreeduschi luhgt waldibu, lai ta, draudoschai seemai tuwojotees, gahdatu wineem darbu un maisi.

— Lankascheiras kokwilnas wehrptuwês isgahjuscho sestdeen eesahkàs leels strahdneeku streiks. Kahdi 50,000 strahdneeki atsazijàs no darba.

Italijà schinis deenâs notika tautas weetneeku zelschanas, kas pagahjuschas meerigi. Bijuschee ministru preekschneeki Rudinis un Krispis eezelti ar leelu balsu wairakumu.

Greekija. Keisarisku Augstibu Leelknass Tronamantneeks scho otrdeen atstahja Atenas.

Bulgarijas tautas weetneeku sapulze peenehmuse waldibas preekschlikumu, pehz kura jaaisnemas nauda preeksch dselszelu buhwes.

Telegramas.

Berlinê, 10. now. (29. okt.) Pruhschu landtagu wakar atklahja ar trona runu, kurâ top norahdits, ka naudas buhschanas atrodotees gruhtôs apstakkôs, jo 1891/92 saimneezifkais gads beigts ar 42 milj. leelu istruhkumu, kas sedsams zaur aisnehmumu. Tahlak trona runâ norahda uf Mikela pasihstameem nodokku preekschlikumeem.

Wihnê, 9. now. (28. okt.). Wina Keisarisku Augstibu Leelknass Tronamantneeks, kà keisara weesis, usturesees galma pilî. Augstam Weesim par godu nahkoschu swehtdeen isrihkos spihdoschu meelastu. Braukschanai zaur Austriju keisars atwehleja Wina Keisariskai Augstibai Leelknasam Tronamantneekam sawu pilsgalma brauzeenu, kuru Wina Keisarisku Augstibu sanems pee Italijas robescham.

Parisê, 10. now. (29. okt.). Polizija apzeetinaja kahdu Wahzu anarkistu wahrdâ Rabe, no kura domà, ka winsch isrihkojis pehdejo usbruzeenu ar bumbu.

Londonâ, 10. now. (29. okt.) Goda meelastâ pee lordmèra (pilsehtas galwas) schoreis Indijas leetu walstssekretars lords Kemberlijs runaja parasto politisko runu, kurâ norahdija, ka Pamiras jautajumu ar Kreewiju warot isschkirt draudsigâ zelâ, robeschas regulejot. Sarunas schinî leetâ jau esot ussahktas. Par Indijas droschibu ne-esot nemaf jabaidas, jo robeschas peeteekoschi nostiprinatas un Indijas firsti paleekot waldibai ustizami.

Nu-Jorkâ, 9. now. (28. okt.). Kliwlends eeskatams droschi par nahkamo Saweenoto Walstju presidentu.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernsts Plates.

Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnolds Plates.

Дозволено цензурою. — Рига, 29 октября 1892 г.

Sludinajumi.

Adwokats Stroinowskis

ziwil- un kriminal-leetâs ir runajams no pulksf. 8—10 rihtâ un no pulksf. 5—7 wakarâ

Wehwer-eelâ Nr. 6.

Adwokats D. K. Tomberg's,

Rigâ, leelajâ Jumprawu eelâ Nr. 21, treschâ dsihwoklî,

usnem likumigu aisstahwschanu Rigas-Walmeeras apgabalâ pre Meera-Teesneschem un Meera-Teesneschu Sapulzes.

Naudas wehstule

ar 8 rbl. 25 kap., adresêta „Mahjas Weesa" redaktoram Dr. Arn. Plates, ir pastâ **pasaudeta.** Godigais atradejs top lubgts, lai to nodotu **pret pateizibas algu** Ernsta Plates drukatawâ, Rigâ, pee Petera basnizas, pascha namâ.

Somijas sirgu leetas,

kà: **eemauktus, schlejas, sedulkas, apauschus** u. t. t., isgatawoti weenigi is Somijas feremetahdas, teizama labuma, peedahwà par lehtakàm zenam

Julius Goeschel'a

7 **ahdu tirgotawa,**

masâ Grehzneeku (Sinder) eelâ Nr. 1.

Stipri un lehti

teek wisi preekschmeti no stikla, porzelana fajangfa, mahla, juhrputàm, marmora, malachita, silonkaula u. t. t. Peldu eelâ Nr. 17 (21), 2 tr. augstu **sakiteti.**

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ, Rigâ, pee Petera basnizas, nupat tika gatawa un dabujama schahda grahmata:

Kutschern-skola.

Pamahzischana ar sirgeem apeetees stalî un uf bukas.

Preeksch **kutschereem un stalapnischeem sastahdita.**

Ar 26 nobildejumeem.

Maksà 1 rbl.

Ernsts Plates.

J. Jaksch & Co.,

Rigâ.

Wairumâ. **Zeetas zenas.** Masumâ.

Porzelana krahsoschanas un stikla graweschanas darbniza.

Leelakà iswehle un noliktawa porzelana, fajansa u. kristala galda traukiu.

Alfènide,

misina un laketas skahrda leetas, galda naschi, uhdens filteri, petrolejas lampas un bronsa apgaismoschanas artikeli, pulksteni, musikas rihki un peederumi.

Nikela remontoires **pulksteni.**

Enkura pulksteni par 10 rbl.

Zilindra pulksteni par 8 rbl.

Rigâ, Kungu eelâ № 22,

Rigâ, Haffer-berga namâ.

No

Baltijas audeklu un dsiju manufakturas sabeedribas, Lengeragâ,

par fabrikas zenam dabujami

audekli un dsijas

wisâs leelakàs Rigas manufakturas pahrdotawàs, kà ari noliktawâ pee

K. Lorch & beedr.,

Rigâ, Kungu eelâ Nr. 22, pahrdodami.

Rigas twaiku-pehrwetawa un kihmiska masgaschanas eetaise

no

A. Danziger, Rigâ,

Preeksch **pehrweschanas, drukaschanas, welschanas, preseschanas** un **degadereschanas** ir mana fabrika ar jaunakàm maschinam apgahdata, tadèl man ir eespehjams, katru pastellejumu **ahtri** un **lehti** ispildit.

Pastellejumi no semem teek bes kahdas zenu paaugstinaschanas pa pastu jeb dselszelu uf to ahtrako ispilditi.

Peenemschanas weetas:

Rigâ:	Ahrpus Rigas:
Eekschpilsehtâ, Skahrnu-eelâ Nr. 4.	Jelgawâ, Pastes-eelâ Nr. 8.
Peterb. ahrpilsehtâ, Aleksander-eelâ Nr. 13.	Terbatâ pee Ed. Friedrich lga.
„ „ Reweles-eelâ Nr. 13.	Jehsis, Leelajâ eelâ, Aizeineek namâ.
Fabrikas un peenemschanas weeta:	Tukumâ, Pils-eelâ, pee Freymann lga.
Reweles-eelâ Nr. 5.	Dinaburgâ, Rigas-eelâ 1

Mündela un beedra

tabakas un zigaru fabrika, Rigâ,

2

Fabrika dibinata 1849. g.

peedahwà **leelumâ** un **masumâ:**

Zigarus leelâ iswehlê, labi nostahwejuschos, slawenà labuma.

Zigaretes un papirosus no wisteizamakàs sortes, kà ari

Turku tabaku par daschadàm zenam, teizama labuma un weenumèr swaigu.

Uf pirzeju pastellejumeem isgatawo tabaku ari daschadà stiprumà un greesumà.

Bakun tabaku lapâs un greestu, garschigu un eewehrojami labu.

Fabrika dibinata 1849. g.

Noliktawa: Kungu un Petera basn. eelu stuhri, paschu namà.

Manâ grahmatu un bilschu drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, dabujamas

Jaunàs Widsemes Dseesmu grahmatas

wisadàs eesehjumôs.

Ernsts Plates.

Manâ grahmatu un bilschu drukatawâ, Rigâ, pee Petera basnizas, kà ari wisâs zitâs grahmatu pahrdotawâs, dabujama:

Widsemes wezà un jaunà

Laika-grahmata

1893. gadam.

Maksà: ne-eesceta 5 rbl. 100 gab., eesceta 10 kap. gab.

Ernsts Plates.

GABAL. 8

Pilsgalma apgahdatajs. Schkuhnu eelâ Nr. 11.

Peedahwà:

Tabaku:	Papirosus:
„Extra", no 25 kap. lihdf 1 rbl. pa ¼ mahrz.	„Baronskija", 10 gab. 15 kap.
„Sakasnoi", „Batumsky", 12 kap. pa ¼ mahrz.	„Progress", 10 gab. 10 kap.
	„Zarskija", 10 gab. 6 kap.
	„Otlitschnija", 10 gab. 3 kap.

Papirosi „Waschnija" (jauni), 10 gab. 3 kap.

Pahrdod leelumâ un masumâ.

Pirmà leelà Kreewijas rihsu-sterkelu fabrika.

Fabrikas sihme.

Selta un sudraba medalas.

Sterkelu fabrikazijas sabeedriba

J. Willms un beedr.,

Halbstadtê, Taurijas gubernâ, Kreewijâ.

Eedroschinamees zeen. publiku darit usmanigu uf muhsu **rihsusterkeli,** kas pagatawota is wislabakajeem Persijas rihseem. Muhsu **rihsu-sterkele** labuma sinâ naw sliktaka par wislabakeem ahrsemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadèl mums eespehjams, ar katru eeschsemes kà ari ahrsemes fabrikatu sazenstees. Muhsu **rihsu-sterkele** ir tihra no saehdoschàm weelam un ziteem peemaisijumeem. Muhsu **rihsusterkele** ir uf wisàm isstahdem Kreewijâ ar augstakàm medalam tikuse apbalwota.

Muhsu **rihsu-sterkelu noliktawa leelumâ** preeksch **Widsemes** un **Kursemes** atrodas pee

Th. Angelbeck un beedr., Rigâ,

kolonial-pretschu pahrdotawa,

Schahtu eelâ Nr. 4 (senak Nr. 2) un Melngalwju eelâ Nr. 3.

Sterkelu fabrikazijas sabeedriba

J. Willms un beedr.

Lehti, labi un derigi!

Kà sewischki eeteizamus peedahwà

„Laferma" sabeedriba

nupat kà isnahkuschos

papirosus

„Grafskija",	25 gabl.	15 kap.,	10 gabl.	6 kap.,
„Swet",			10 „	5 „
„Atlasnija",			10 „	3 „

kurus apgahdajot beedriba netaupija ne puhles, nedf isdewumus.

Dabujami wisâs **kolonial-tirgotawâs** un

„Laferme" sabeedribas noliktawâ,

Rigâ, Grehzineeku eelâ Nr. 26.

P. S. Top luhgts raudsitees uf to, ka banderole nebuhtu saplosita.

Печатать разрѣшается. Рига, 30 октября 1892 г. — Рижскій Полицій-мейстеръ Подполковникъ Рейхартъ. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernsts Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.